

Kuva: Tarja Pajari

Kuulumisia
sekä toiminta-
ideoita ja -
vinkkejä
yhdistyksen
vuoteen

ETELÄ-SAVON MKN:n EDUSTAJAKOKOUSKUULUMISIA

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten edustajakokous pidettiin Rantasalmella, Jumikkalan kartanossa la 16.11.2024.

Virallisia edustajia kokouksessa oli 23 henkilöä ja kokouksen osallistui yhteensä 39 henkilöä. Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten piirikeskuksen hallitukseen valittiin kaksi varsinaista jäsentä kaudelle 2025-2027: Eija Utti Punkaharjulta (jatkaa) ja Outi Kiesilä Hirvensalmelta (uusi). Hallituksessa jatkavat: Sanni Saari pj. Rantasalmelta, Pauliina Arra-Sävilammi Kangasniemeltä, Iina Haikarainen Mikkelistä, Kaisa Koivunen Juvalta ja Anu Marttinen Mikkelistä. Varajäseninä jatkavat: Satu Valtonen Puumalasta (1.), Kaija Hellman Juvalta (2.) ja Päivi Matilainen Kerimäeltä (3.).

Kokouksessa kukitettiin eroavat ja uudet hallituksen jäsenet sekä laulettiin onnittelut merkkipäiväänsä viettävälle Pauliinalle. Kokouksesitelmänä kuulumme Jorma Kaimion mielenkiintoisen kertomuksen Rantasalmen kartanohistoriasta. Tulevaisuuden näkymiä avasi ProAgria Etelä-Savon puheenjohtaja Jukka Nousiainen kertomalla yhdistymissuunnitelmista laajemmän ProAgria Järvi-Suomen muodostamiseksi. Maittavat kokoustarjoilut kattoi Rinssieversti.

[Lue lisää](#)

Kuva: Eeva Lahtinen

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten hallitus 2025:

Varsinaiset jäsenet

Pj. Sanni Saari, Rantasalmi
Pauliina Arra-Sävilammi, Kangasniemi
Iina Haikarainen, Mikkeli
Kaisa Koivunen, Juva
Anu Marttinen, Mikkeli
Outi Kiesilä, Hirvensalmi
Eija Utti, Savonlinna

Varajäsenet

Satu Valtonen, Puumala
Kaija Hellman, Juva
Päivi Matilainen, Savonlinna

ProAgria Etelä-Savon edustaja,

toimitusjohtaja Heikki Pahkasalo, Mikkeli (varalla hallituksen pj. Jukka Nousiainen, Savonlinna);

Hallituksen esittelijä ja sihteeri

toiminnanjohtaja Sanna Lento-Kemppi

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Arvokkaat neuvot

Jokaisella maatilalla on mahdollisuus käyttää neuvorahaa 10 000 €/tila vuosina 2023-2027. Neuvorahalla voi saada apua muun muassa viljelijätukiin liittyvissä asioissa, viljelijän jaksamiseen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa sekä maatilán kehittämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Maa ja kotitalousnaisilla on neuvontajärjestönä vahvaa osaamista maaseudun yrittäjyyden tukemisessa ja erilaisista ympäristöalan selvityksistä ja inventoinneista. Neuvojat pystyvät tekemään kartoituksia ja suunnitelmia kaikenlaisille tiloille, tilojen tarpeista ja yrittäjien/viljelijöiden tarpeista lähtien. Mikäli kosteikkojen, perinnebiotooppien ja muiden luonto- ja maisemakohteiden kartoitukset ja hoitosuunnitelmat kiinnostavat, voit ottaa yhteyttä maisema- ja ympäristöasiantuntijoihimme.

Maatilán muun yritystoiminnan aloittamiseen tai kehittämiseen voi käyttää myös neuvopalveluita. Yritys- ja ruoka-asiantuntijamme tekevät mm. matkailuun, ruoka- ja elintarvikealaan liittyvää neuvontaa, suunnitelmia ja selvityksiä

neuvorahoituksella. Jos suoramyynnin kehittäminen, omavalvontasuunnitelmat, matkailun investoinnit tai palvelujen tuotteistaminen ovat ajankohtaisia asioita, voit ottaa yhteyttä yritys- ja ruoka-asiantuntijoihimme.

Toivottavasti neuvoraha mahdollisuus tavoittaa yrittäjiä/viljelijöitä, kenellä mahdollisuus sen käyttöön olisi. Alla Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten yhteystiedot, kehen yhteyttä voit ottaa ja kysyä lisää.

Omalle tilalleni on parhaillaan ideointi menossa kurseista, joihin voisivat osallistua ruokalan ammattilaiset. He pääsisivät tekemään kurssin aikana vihannestilan töitä ja näkemään millainen on vihannesten matka siemenestä pöytään. Tässä ideoinnissa ja suunnittelussa tarvitsen varmasti monenlaista apua. Nyt täytyy sanoa, että onneksi apu on lähellä.

Hyviä ideoita kevääseen toivotellen

Pj. Sanni Saari

sanni.saari@rantasalmi.fi

NEUVO ympäristöpalvelut

Saara Ryhänen,

maisema- ja ympäristöasiantuntija,

p. 040 4868 237

saara.ryhanen@maajakotitalousnaiset.fi

Eeva Lahtinen,

ympäristöasiantuntija

p. 050 470 3884

eeva.lahtinen@proagria.fi

NEUVO yrityspalvelut

Sanna Lento-Kemppi

yritysasiantuntija, toiminnanjohtaja,

p. 050 476 6028

sanna.lento-kemppi@maajakotitalousnaiset.fi

Tarja Pajari

yritysasiantuntija (matkailu)

p. 0400 183 064

tarja.pajari@maajakotitalousnaiset.fi

Katja Rissanen

ruoka- ja järjestöasiantuntija

p. 041 730 3397

katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

Järjestö

TOIMINNANJOHTAJAN TERVEHDYS

Ollaan yhteyksissä!

Sanna Lento-Kemppi
Toiminnanjohtaja,
Etelä-Savon maa- ja kotitalousnais-
ten piirikeskus
sanna.lento-kemppi
@maajakotitalousnaiset.fi
p.050 4766 028

Hyvää alkanutta uutta vuotta 2025 teille kaikille!

Tänä vuonna juhlimme Etelä-Savossa meidän alueen maa- ja kotitalousnaisten 100-vuotista taivalta. Viime vuoden lopulla kerättiin ideoita juhluvuoteen ja mm. näitä tuli esille:

- * Osallistuminen erilaisiin paikallistapahtumiin, jossa voidaan tuoda esille mm. vanhoja esineitä, valokuvia, perinteitä, elintapoja
- * Ruokaperinteitä ja perinneruokia tuodaan esille ja tehdään näkyväksi esim. koululaisille tai esim. kekkritapah- tumassa
- * Käsitöitä eri vuosikymmeniltä esim. näyttely

Vanhosten esineiden, valokuvien kautta on kiva muistella menneitä porukalla ja eri ikäisten porukassa - samalla siirretään hiljaista tietoa nuoremmille sukupolville ja toisaalta voidaan huomata, että ennenvanhaankin on voitu olla aika moderneja ja edelläkävijöitä. Ja edelleen tänä päivänäkin niin kuin 100 vuotta sitten maa- ja kotitalousnaiset ovat koonneet naisia yhteen, tehneet monenlaista yhdessä, vahvistaneet ammatillista osaamistaan, tehneet työtä paikallisen ruoan, ruoantuotannon, ruokakulttuurin hyväksi. Meidän juhluvuoteen sopii hyvin maa- ja kotitalousnaisten tämän vuoden valtakunnallinen teema "Ilolla yhdessä" -näissä merkeissä hyvää juhluvuotta meille kaikille!

TOIMINTAKERTOMUSTEN PALAUTUS

Sihteerit -- Ilmoittakaa yhdistyksen tapahtumat ja toiminta vuodelta 2024

Pyydämme yhdistyksenne toimintakertomus- tietoja vuodelta 2024 - on tosi tärkeää, että kaikki/mahdollisimman moni ilmoittaa tapahtumat ja muun toiminnan (vaikka olisi ollut vaan vähemmänkin toimintaa), koska yhdessä olemme enemmän. Maakunnissa ja valtakunnallisesti on jo valtavasti paikallistoimintaa, kunhan kaikkien toiminta on koottu yhteen.

Maa- ja kotitalousnaisten valtakunnallisilta nettisivuilta löytyy nuo toimintakertomuslo- makkeet (sekä sähköisesti täytettävä/ lähetettävä että paperitulosteena täytettävä):

<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/jarjestotoiminta/yhdistyssidut>

Toimintakertomusten palauttaminen on alka- nut ja **päättyy 24.3.2025**. Viimeinen palau- tuspäivä on ehdoton, jotta toiminnat ehtivät valtakunnalliseen koontitilastoon. Palautus mielellään sähköisesti lähetettynä MKN yhdis- tyssivujen kautta tai postitse (HUOM! Jos lähe- tät tiedot postitse, niin viimeinen postituspäivä 17.3.2025):

Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten piirikes- kus
Sanna Lento-Kemppi
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

Järjestö

JÄRJESTÖVASTAAVAN TERVEISET

Juhlimme "Ilolla yhdessä" -teeman alla Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaisten 100-vuotista taivalta. Vaikka piirikeskus ei ole vielä satavuotias, ensimmäiset seurat ovat jo saavuttaneet ja osa saavuttamassa tämän merkittävän virstanpäävään.

Juhlavuoden kunniaksi on luotu oma logo, jota voitte käyttää ja hyödyntää järjestön toiminnassa. Juhlavuoden teema näkyy myös Facebook-päivityksissämme, ja pyrimme jakamaan teidän "Ilolla yhdessä" -päivityksiänne. Muistakaa myös jakaa tekemisiänne MNK-sivuille - näkyvyyttä tarvitaan osoittamaan toimintamme merkitystä!

Terveisin *Katja*

Tule mukaan talkoisiin Jukolan viestiin!

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaiset osallistuu Mikkelissä järjestettävään Jukolan viestiin, ja vastuulamme on puurobaarin pyörittäminen. Haemme nyt yhdistyksiä, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan talkoisiin ja auttamaan tapahtuman toteutuksessa.

Puurobaarin tehtäviin kuuluu puuron keittäminen Teuva-keittimillä sekä annostelu eri pisteissä. Tapahtuma alkaa lauantaina 14.6. klo 12 ja jatkuu yhtämittaisena sunnuntaihin 15.6. noin puoleen päivään asti, joten tarjolla on myös yövuoroja.

Työvuorot ovat noin 8 tunnin mittaisia, ja talkoolaisille tarjotaan ruokailu sekä kahvilippu. Talkootyöstä maksetaan myös korvaus osallistuville yhdistyksille.

Pyydämme yhdistyksiä ilmoittamaan piirikeskukselle vahvuuden eli montako henkilöä osallistuu talkoisiin. Myöhemmin Jukolan viestin organisaatio toimittaa linkin, johon jokainen talkoolainen syöttää omat tietonsa. Tämän kautta saatte tarkempaa tietoa tapahtuman järjestelyistä, kuten alueelle saapumisesta ja muista käytännön asioista.

Kiinnostuitko? Ilmoittautumiset ja lisätiedot Katjal-le.

Ota yhteyttä!

Katja Rissanen Ruoka- ja järjestöasiantuntija
puh. 041 730 3397
Katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

Järjestö

ILOLLA YHDESSÄ

Etelä-Savon järjestökentälle on pitkän kunniakkaan historian omaavien seurojen rinnalle tullut untuvikko Etelä-Savon maaseutunaiset. Koko maakunnan alueella toimiva yhdistys toivottaa kaikki maaseutuhenkiset ihmiset toimintaansa mukaan. Mitä se toiminta voisi olla–tule mukaan ideoimaan! Tähän mennessä on pidetty pikkujoulutunnelmainen käsi-työilta ja keväämmällä mennään porukalla katsomaan Tyyne Kettusta Mikkelin teatteriravintola Iloon. Jäsenmaksu on 20 euroa/v. Kunhan saamme hieman pohjakassaa kokoon, tarkoitus on myös rekisteröidä yhdistys. Kuulumme myös ProAgria Etelä-Savo ry:een.

Kysy lisää: pj. lina Haikarainen
lina.haikarainen@gmail.com

Tulossa syksyllä!

Eduskuntavierailu alueemme kansanedustajan, Maa- ja kotitalousnaisten keskuksen hallituksen jäsenen Vesa Kallion vieraaksi. Tehdään bussiretki Helsinkiin, laittakaa vinkkiä mitä muuta kiinnostavaa voisi samaan yhteyteen liittää!

Lisätietoa Katjalta tai Sannilta

100-vuotisjuhlavuosi - miten juhlistetaan?

Taltioidaan Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten yhdistysten toimintaa: Toimittakaa toimintaanne liittyvä esine tai asia sekä siihen liittyvä tarina. Esine tai asia voi liittyä esimerkiksi alueelliseen tapahtumaan, tempaukseen, Impinpäivään tai muuhun vastaavaan. Esimerkiksi resepti, esite tai konkreettinen tavara.

Kuva ja teksti toimitetaan etukäteen Katjalle, ja ne asetetaan esille vuoden 2025 vuosikokouksessa. Materiaalit taltioidaan digitaaliseen muotoon.

Ota yhteyttä!

Katja Rissanen

ruoka- ja järjestöasiantuntija

puh. 041 730 3397

Katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

Kuva: Katja Rissanen

TOIMINTAVINKKEJÄ JUHLAVUOTEEN

Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaiset täyttävät 100 vuotta!

Tätä voimme juhlia iloiten ja taputtaa itsellemme aikamme saavutuksista. Juhlavuoden kunniaksi listassa on erilaisia toimintavinkkejä, joista voit poimia itsellesi mieluisan aiheen.

Neulo MKN-logo.

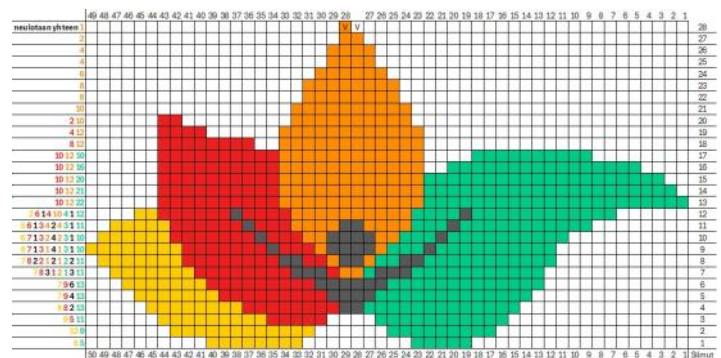
Tämän vuoden aikana tavoitteena on saada mahdollisimman monta MKN logolla varustettua neuletta (tai kirjonnalla tehdyn). Tavoitteena on saada niitä 100 kpl, joista tehdään kuvakollaasi. Ota valmiista työstä kuva valitsemalasi tavalla, liitä se some-kanavalle (Facebook tai Instagram on oikein hyvä paikka) ja kirjoita tekstikenttään #mknlogohaaste. Neuleohje löytyy myös [Koti ja maaseutu -lehdestä](#)

Muista ystävääsi 14.2. ystävänpäivänä.

Askartele kortti tai osta valmis sellainen, jossa kerrot hauskan yhteisen muiston tai millaisia asioita ystävyttenne on antanut toisilleen. Päivän voi viettää ystävän kanssa kahvitellen tai käydä kävelylenkillä. Ystävän elen ei tarvitse olla näyttävä, mutta läheisyyden välittäminen riittää.

Kuva: Arja Leppänen

Kylvä kukkia

Luonnon monimuotoisuuspäivää vietetään 22.5. kevään herätessä. Kylvä kukkia, jotka ovat hyönteisten mieleen. Kylvä niittykukkia piristämään pihaa ja rinteitä. Jos tilasta on puutetta, kylvä joko isoon kukkaruukkuun tai muodosta pihaasi metri kertaa metri alan kokoinen niittypenkki. Kesäaikana oman nurmipihan voi jättää leikkaamatta etenkin silloin, kun hyönteiset ja pörriäiset ovat aktiivisimmillaan hakemassa esimerkiksi valkoapilan mettä. Monimuotoista pihaa on mukava seurata ja sieltä voi löytyä mielenkiintoisia hyönteisiä ja muita ötököitä. Voit haastaa itseäsi lajintunnistamisessa ja kirjata vihkoon ylös, mitä kaikkea löytyi ja missä kasvissa hyönteinen kävi.

Vinkit kokosi *Eeva*

Kuva: Eeva Lahtinen

LISÄÄ KASVISTA ARKIRUOKAILUUN

Uuden ravintosuosituksen nostivat päivittäisen nautittavan kasvisten määrän 800g päivässä. Osalle se täyttyy helposti mutta osalle tuottaa jo päänvaivaa. Kasvisten määrää voi punnita ja näin hahmottaa paremmin, mikä on se määrä. Tätä olemme lasten kanssa tehneet eri ruokainfoissa ja tapahtumissa. Kasvisten määrän nostaminen ei aina ole helppoa. Kasviksia voi lisätä eri ruokiin ja leivonnaisiin esimerkiksi raasteena. Kasviksia kannattaa varata näkyville kuoria valmiiksi kippoon naposteltavaksi ja lisätä lautaselle joka aterialle. Näin määrä täyttyy pitkin päivää pikkuhiljaa.

Ohralasnagne

6 annosta

Valmistusaika 30 min.

Kypsennys 40 min.

Opetushallitus tukee

Maa- ja kotitalousnaisten toimintaa.

Kuva: Kati Laszka

3 dl (esikypsennettyjä) kokonaisia ohrasuurimoita
400 g naudanjauhelihaa
1 sipuli
3 valkosipulin kynttä
1 rkl öljyä
2-3 rkl tomaattipyreetä
n. 400 g tomaattimurskaa
1 tl kuivattua timjamia
1 tl suolaa
0,5 tl mustapippurirouhetta
1 kesäkurpitsa
250 g pehmeää sulatejuustoa (esim. Koskenlaskija ruoka&dippi)
(1-2 dl juustoraastetta)

1. Keitä ohrasuurimot kypsäksi pakkauksen ohjeen mukaan
2. Valmista sillä aikaa jauhelihakastike. Kuori ja pilko sipulit.
3. Kuullota sipulit ja lisää paistinpannulle jauheliha. Anna jauhelihan ruskistua.
4. Lisää tomaattipyree ja -murska sekä timjami. Huuhtelee murskapurkki n. 1 dl:lla vettä ja kaada vesi kastikkeeseen. Kiehuta ja anna kiehua hiljalleen noin 10 minuuttia.
5. Mausta kastike suolalla ja pippurilla.
6. Leikkaa kesäkurpitsa veitsellä tai juustohöylällä pitkittäin ohuiksi viipaleiksi.
7. Siivilöi ohrasuurimot tarvittaessa.
8. Kokoa lasagne. Levitä puolet ohrasta voidellun lasagne- tai suorakaiteen muotoisen vuoan pohjalle. Lusikoi päälle puolet jauhelihakastikkeesta.
9. Asettele puolet kesäkurpitsaviipaleista tasaisesti kastikkeen päälle ja levitä puolet juoksevas- ta sulatejuustosta kurpitsasiivuille. Toista kerrokset.
10. Ripottele pinnalle halutessasi juustoraastetta.
11. Kypsennä 175 asteisessa uunissa noin 40 minuuttia, kunnes lasagnen pinta on kullanruskea ja kastike kuplii reilusti.

Ota yhteyttä:

Katja Rissanen Ruoka- ja järjestöasiantuntija
p. 041 730 3397 Kat-
ja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

TALVEN HERKUTTELUUN

Kaura-omenakierteet
noin 20 kpl

2,5 dl kaurajuomaa
25 g tuorehiivaa
1 dl sokeria
0,5 tl suolaa
2 tl kardemummaa
n. 8 dl vehnä jauhoja
0,5 dl rypsiöljyä

Täyte
100 g voita tai margariinia
1 omena raastettuna
1 dl fariinisokeria
2-3 dl kaurahiutaleita

Voiteluun
1 kananmuna, raesokeria

1. Lämmitä kaurajuoma kädenlämpöiseksi ja murena hiiva joukkoon. Lisää sokeri, suola ja kardemumma. Lisää vehnä jauhot taikinaan vähitellen samalla vaivaten.
2. Alusta taikinaa kunnes taikina alkaa irrota kulhon reunoista. Alustuksen loppuvaiheessa lisää taikinaan myös öljyä.
3. Anna taikinan kohota vedottomassa paikassa liinan alla kaksinkertaiseksi.
4. Yhdistä sillä välin täytteen ainekset. Sulata rasva ja lisää sen joukkoon raastettu omena, fariinisokeri ja kaurahiutaleet. Kauli kohonnut taikina noin 1 cm paksuiseksi levyksi. Levitä täyte taikinalevyllä ja kääri levy rullalle. Leikkaa rulla noin 20 osaan. Voit paistaa pullat paperissa muffinivuoissa tai pellillä leivinpaperin päällä.
5. Kohota pullia liinan alla n. 20 minuuttia.
6. Voitele pullat ja ripottele päälle raesokeria.

Opetushallitus tukee
Maa- ja kotitalousnaisten toimintaa.

UUTTA KURSSITARJOTTIMELLA

Perinneleipätyöpaja: Perinteestä uutta makua

Uutena kurssina perinneleipätyöpaja, jossa tutustumme vanhoihin suomalaisiin leipäresepteihin ja annamme niille modernin twistin! Työpajan tavoitteena on kokeilla ja ideoida uusia leipäreseptejä perinteisten leipien ja rieskojen pohjalta, säilyttäen niiden alkuperäinen makumaailma ja arvokas käsityöperinne. Työpajassa perehdymme Etelä-Savon leipä- ja rieskahistoriaan ja valmistustekniikoihin. Kokeilemme uusia makuja ja raaka-aineita perinneleipien ja rieskojen pohjalta sekä testaamme erilaisia jauhoja ja valmistusmenetelmiä. Työpajan aikana luomme uusia leipäreseptejä ja pääsemme lopuksi maistamaan sekä keskustelemaan uusista ideoista yhdessä.

Kotivara kuntoon - Valmiina häiriötilanteisiin

(toteutus voi olla luento tai ruokakurssi, jossa myös tehdään ruokia ilman sähköä)

Kurssilla perehdymme kotivaran merkitykseen ja siihen, kuinka varautua erilaisiin häiriötilanteisiin. Käymme läpi, mitä kotivaran tulisi sisältää ja mitä asioita on hyvä huomioida varautumisessa. Häiriötilanteilla tarkoitetaan esimerkiksi pitkiä sähkökatkoja, jotka voivat johtua rajuilmoista tai muista poikkeustilanteista.

Kurssilla opimme, miten voimme varmistaa kotitalouden perustoiminnot erilaisissa tilanteissa ja kuinka kotivaraa kannattaa suunnitella oman perheen tarpeiden mukaan. Keskustelemme ruoan ja veden säilyvyydestä sekä siitä, miten voi valmistaa ruokaa ilman sähköä. Lisäksi jaamme käytännön vinkkejä ja kokemuksia arjen selviytymiskeinoista häiriötilanteissa.

Kurssi on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat lisätä valmiuttaan kohdata odottamattomia tilanteita ja varmistaa sujuvan arjen myös poikkeusoloissa.

Ruokakurssit 2025 jäsenyhdistyksillemme hintaan 290 € + raaka-ainekulut

Ota yhteyttä:

Katja Rissanen

Ruoka-

ja järjestöasiantuntija

p. 041 730 3397

Katja.rissanen@maaja-kotitalousnaiset.fi

KASVUNILOA -HANKKEEN KUULUMISIA

Kasvuniloa-hanke on käynnistynyt hienosti, kiitos reippaiden luokkien ja opettajien panostuksen! Mukana ovat Mäntyharjun yhtenäiskoulu, Anttolan yhtenäiskoulu, Pieksämäen Maaveden koulu ja Kangasniemen Koittilan koulu.

Tänä vuonna hankkeessa perehdytään vesiviljelyyn, ruokahävikkiin ja toteutetaan alueellisia kasvatusprojekteja. Lisäksi ohjelmassa on palvelutalovierailuja ja yhteisöllisiä istutustalkoita. Toivomme hankealueen yhdistyksiltä aktiivista osallistumista ja ideoita tapahtumien toteutukseen - yhteistyö on avain onnistumiseen!

Syksyn aikana ehdimme jo toteuttaa yhden maatilavierailun Mäntyharjun 4a- ja 4b-luokkien kanssa. Lämpimät kiitokset Luomutila Siiriäiselle, joka otti meidät vieraanvaraisesti vastaan! Päivä tarjosi lapsille unohtumattoman kokemuksen. He pääsivät tutustumaan tilan elämään: pihattoon, lemmiin, lampaisiin ja erilaisiin työkoneisiin.

Aluksi lehmät hieman jännittivät sinisiin suojapukuihin sonnustautuneita lapsia, mutta pian rohkeimmat uskaltautuivat jo rapsutettavaksi. Vierailu antoi hienon mahdollisuuden oppia lähellä tuotetusta ruoasta ja maatalouden arjesta. Päivässä oli mukana myös koulun ranskalaisia vieraita Erasmus+ -hankkeen puitteissa.

MTK Mäntyharju tuki päivän toteutusta, ja siitä suuri kiitos!

<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/kasvun-iloa>

Yhdistykset *Huom!*

Tarjoamme yhdistyksille vieraslajien torjuntaan liittyviä luentoja sekä apua torjuntatoimien toteutukseen hankkeen puitteissa.

Vieraslajitorjuntatalkoot ja luento

Vieraslajit uhkaavat luonnon monimuotoisuutta ja syrjäyttävät alkuperäisiä lajeja. Siksi niiden torjunta on tärkeää!

☐ **Opit, miksi ja miten torjua vieraslajeja tehokkaasti**

☐ **Saat tukea ja välineitä torjuntatyöhön**

☐ **Tule mukaan talkoisiin ja tee konkreettista luonnonsuojelutyötä!**

Liity mukaan ja tehdään yhdessä ympäristötämme parempi!

Kuva: Katja Rissanen

Ota yhteyttä:

Katja Rissanen Ruoka- ja järjestöasiantuntija

Puh. 041 730 3397

Katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

LUONNOSTA ELÄMÄÄ JA HYVINVOINTIA JUVALLE

Tule mukaan Luonnosta elämää ja hyvinvointia -hankkeeseen!

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaiset ja Juvan 4H-yhdistys käynnistävät hankkeen, jonka tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta, tukea perheiden hyvinvointia ja edistää kestävä kehitystä. Hanke toimii vuosina 2025-26.

Mistä on kyse?

Haluamme innostaa perheitä liikkumaan luonnossa, hyödyntämään luonnon antimia ja oppimaan kiertotaloudesta. Tarjoamme käytännön vinkkejä ja opastusta esimerkiksi marjojen, villiyrttien ja sienten keräämiseen, jotka rikastuttavat ruokavaliota ja auttavat säästämään ruokakustannuksissa.

Mitä teemme?

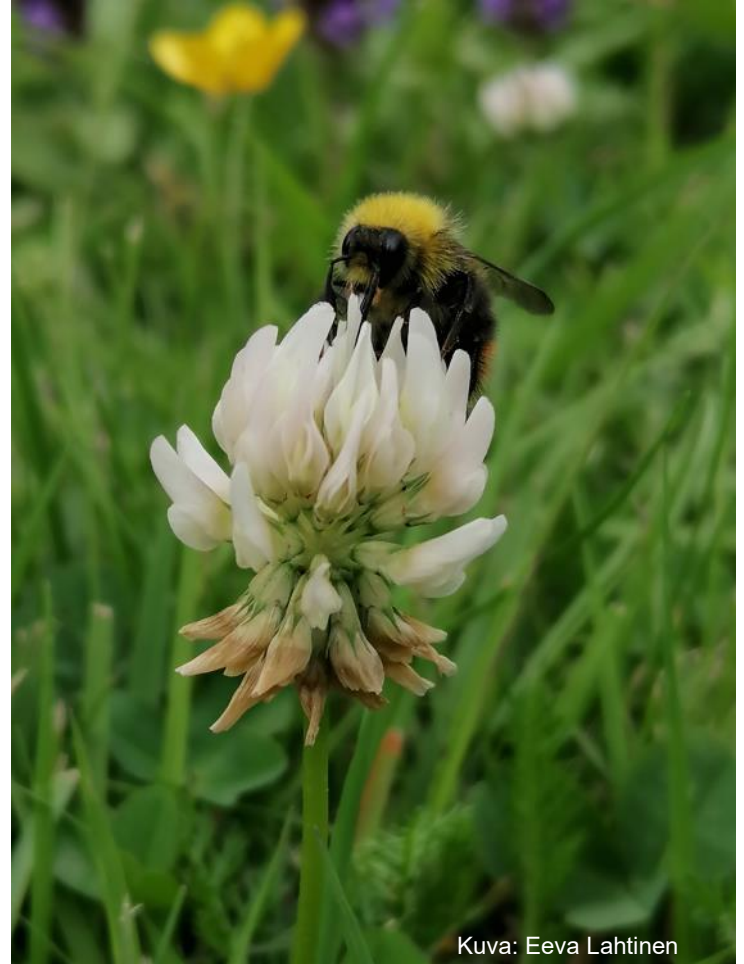
Järjestämme hankkeen aikana kahdeksan teemalauantaita, joissa opitaan luonnontuotteiden keräämistä ja käyttöä. Päivät sisältävät mukavaa yhdessäoloa, retkieväiden nauttimista ja konkreettisia vinkkejä kierrätyksestä sekä ympäristön huolehtimisesta. Lisäksi tuotamme ohjemateriaalia, jota voi hyödyntää muuallakin!

Miksi mukaan?

Luonnossa liikkuminen vähentää stressiä ja parantaa vastustuskykyä. Samalla opit hyödyntämään luonnon tarjoamia aarteita arjessa - ekologisesti ja taloudellisesti!

Kenelle?

E erityisesti juvalaisille lapsille, nuorille ja heidän perheilleen. Mukaan ovat tervetulleita kaikki, jotka haluavat oppia uutta ja nauttia luonnosta.

Kuva: Eeva Lahtinen

Lähde mukaan vaikuttamaan!

Etsimme nyt vapaaehtoisia auttamaan tapahtumien järjestämisessä ja hankkeen toteutuksessa. Liity mukaan ja tee hyvää - yhdessä voimme luoda kestävän tulevaisuuden!

Luodaan yhdessä hyvinvointia ja iloa luonnosta!

Ota yhteyttä:

Katja Rissanen Ruoka- ja järjestöasiantuntija

Puh. 041 730 3397

katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

VESIVIISAS MAASEUTU

Kuva: Saara Ryhänen

Työ vesistöjen hyväksi jatkuu Etelä-Savossa. Aloitimme uuden yhteistyön Suomen metsäkeskuksen ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMKin kanssa. Vesistöjen valuma-alueilla on sekä metsiä että peltoja, joten niiden yhdistäminen samaan hankkeeseen on tarpeen. Vesiviisas maaseutu -hanke starttasi Etelä-Savossa viime syksynä. Hanke järjestää rennon keskustelevat aamuwebinaarit maaliskuussa. Lisätietoa hankkeen tapahtumista ja toiminnasta nettisivuilta, ota seurantaan: <https://www.proagria.fi/hankkeet/vesiviisas-maaseutu> <https://www.metsakeskus.fi/fi/hankkeet/vesiviisas-maaseutu>

Osakaskuntien yhdistämisen edut vesienhoidossa
Viime vuonna päätynyt Kyyveden valuma-alue-talkkari -pilottihanke vahvasti käsitys suurten, yhdistyneiden osakaskuntien merkityksestä vesienhoidossa. Kyyveden osakaskunnan puheenjohtaja **Veijo Hämäläinen** keskustelee Vesiviisas maaseutu -hankkeen aamussa **ke 12.3.2025 klo 10-11** ympäristöasiantuntijamme **Eeva Lahtisen** kanssa.

Maanomistajan kokemuksia maatalouskosteikosta
Etelä-Savon Vuoden 2023 maisematekovoittaja oli Iitlahden kosteikko Sulkavalla. Maanomistaja **Pekka Hintsanen** kertoo kokemuksiaan kosteikosta **ke 19.3.2025 klo 10-11**. Keskustelemassa myös maisema- ja ympäristöasiantuntijamme **Saara Ryhänen**. Palkittu kosteikko on esittelyssä myös seuraavassa Koti ja maaseutu -lehdessä.

Sinimailasen monet hyödyt viljelykierrossa
Peltomaanrakenteella on suuri merkitys sen vedenpidätyskykyyn ja sitä kautta ravinteiden huuhtoutumisriskiin. Sinimailanen vaikuttaa myönteisesti myös moneen muuhun asiaan. Luomuviljelijä **Tuomo Koukonen** kertoo pitkän ajan kokemuksistaan keskustelussa ProAgria Etelä-Savon luomukasvintuotannon asiantuntija **Juha-Antti Kotimäen** kanssa **ke 26.3. klo 12-13** (Huom! aika). Järjestää Pellolta pöytään näkyväksi -hanke.

Ota yhteyttä!

Saara Ryhänen maisema- ja ympäristöasiantuntija,
p. 040 4868 237, saara.ryhanen@maajakotitalousnaiset.fi

Eeva Lahtinen, ympäristöasiantuntija
p. 050 470 3884, eeva.lahtinen@proagria.fi

SAARISTOLUONTOA JA -MAISEMAA VAALIMASSA

Saaristoa on myös Järvi-Suomessa Saaristosta puhuttaessa moni ajattelee ensimmäisenä merta ja Suomenlahden saaristoa. Sisämaassa ja Järvi-Suomessa on myös saaristoa ja saaristolaiselämää. Suomen kahdeksasta virallisesta saaristokunnasta peräti kolme sijaitsee Etelä-Savossa: Enonkoski, Puumala ja Sulka. Lisäksi meillä on kolme saaristosakuntaa: Hirvensalmi, Mikkeli ja Savonlinna. Niiden tietyillä alueilla sovelletaan saaristokuntasäädöksiä. Lisätietoa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161089>

Saaristokunta-status merkitsee etenkin lisärahoitusta kunnan peruspalvelujen järjestämiseen hankalista kulkuyhteyksistä ym. johtuen. Saaristokunnassa asuva ja toimiva voi hakea erityistä saariston ympäristönhoitoavustusta ELY-keskukselta <https://www.ely-keskus.fi/avustukset-saariston-ymparistonhoitoon>. Lisäksi saaristo ja järviluonto on yleisesti myönteisiä mielikuvia herättävä asia, jota kannattaisi hyödyntää esimerkiksi palvelujen ja tuotteiden markkinoinnissa.

Saimme juuri myönteistä viestiä Saaristoluonto ja maisema Järvi-Suomessa -hankehakemuksestamme. Haluamme kohentaa perinnebiotooppien, rantaluonnon ja rantamaisemien tilaa ja edistää mm. matkailua Etelä-Savossa, Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Hanke toimii saaristokuntien ohella myös muilla vesistöjen läheisillä maaseutualueilla. Rahoituksen myöntää EU:n maaseuturahastosta JÄSMY eli Järvi-Suomen ilmasto- ja ympäristöohjelma sekä Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukset. Lisätietoa hankkeesta tulossa lähiaikoina nettisivuillemme.

Ota yhteyttä!

Saara Ryhänen, maisema- ja ympäristöasiantuntija,
p. 040 4868 237, saara.ryhanen@maajakotitalousnaiset.fi

Eeva Lahtinen, ympäristöasiantuntija
p. 050 470 3884, eeva.lahtinen@proagria.fi

Tarja Pajari, yritysasiantuntija (matkailu)
p. 0400 183 064, tarja.pajari@maajakotitalousnaiset.fi

Kuva: Saara Ryhänen

PELLOLTA PÖYTÄÄN

Kiinnostaako matkailun tarjoamat mahdollisuudet?

Maatiloilla harjoitettava matkailu on usein muutakin kuin perinteistä majoitusta tai ruokapalveluita. Se voi olla kulttuuritapahtuma, ohjattu ruokatyöpaja, tilamyymälän ostosretki tai maatilan luontopolku. Uudenlaisia mahdollisuuksia tuovat myös paimenlomat tai esimerkiksi koulutus- ja vapaaehtois- matkailu.

Hankkeemme tarjoaa maksuttomat tietoisut Teamsin välityksellä. Lähestymme aiheita perusteista, osallistuakseen ei tarvitse olla aiempaa kokemusta matkailusta maatilaympäristössä:

To 13.2. klo 13-14 Koulutusmatkailu

To 20.2. klo 13-14 Vapaaehtoismatkailu

To 13.3. klo 13-14 Paimenlomat

Vielä ehtii ilmoittautua mukaan kaikkiin osiin tai vaikka vain yhteen. Tervetuloa!

[Ilmoittaudu tästä](#)

Aiheista järjestetään myös inspiroiva kotimaan opintomatka ja käytännönläheiset työpajat ideoiden jatkokehittelyyn syksyllä 2025. Kysy lisää Tarjalta!

Kuva: PowerPoint kuvat

Tapahtumat ovat osa Pellolta pöytään näkyväksi -hanketta. Paimenlomat-webinaari järjestetään yhteistyössä Saimaa lautasella-hankkeen kanssa.

<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/pelloilta-poytaan-nakyvaksi>

<https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/saimaa-lautasella>

Ota yhteyttä!

Tarja Pajari yritysasiantuntija (matkailu)

p. 0400 183 064

tarja.pajari@maajakotitalousnaiset.fi

MUISTITKO HYGIENIAPASSIN

Kesäksi hygieniapassi-asiat kuntoon

Monet maa- ja kotitalousnaisten yhdistykset ovat järjestäneet hygieniapassitestaajan/ -kouluttajan omalle alueelleen ja siten tarjonneet esim. oman alueen nuorille mahdollisuuden hankkia hygieniapassi vaikkapa kesätyöpaikkaa varten. Hygieniapassitestiä/ -koulutusta on markkinoitu myös oman alueen metsästysseuroille, muille kylätoimijoille ym. Järjestämme tilauksesta hygieniapassitestejä ja hygieniosaamiskoulutusta. Kysy lisätietoja Sannalta!

JAKELUKANAVAT KUNTOON

Maatilayrittäjä tai elintarvikejatkjalostaja! Oletko kiinnostunut myymään tuotteitasi ravintoloille ja ruokapalveluyrityksille? Ravintola tai ruokapalveluyritys! Haluatko ostaa paikallisia raaka-aineita, elintarvikkeita suoraan tuottajilta tai valmistajilta?

*** Osta ja myy – toimivat jakelukanavat -webinaari ti 11.3.2025 klo 14-15**

Tule webinaariimme, jossa kuullaan paikallisten raaka-aineiden ostajien ja myyjien puheenvuorot, kerrotaan puolin ja toisin toiveista ja tarpeista ja miten osta ja myy -prosessi toimii sujuvasti. Tilaisuus on maksuton, mutta edellyttää ilmoittautumista – ilmoittaudu tämän linkin kautta:

<https://tilaisuudet.proagria.fi/event/oJ4yL>

Tapahtuman Teams-linkki lähetetään ilmoittautuneille edellisenä päivänä. Yhteyshenkilö: Sanna Lento-Kemppi. Tilaisuuden järjestää Saimaa lautasella -hanke

TUKEA MAATILOILLE JA MAASEUTUYRITYKSILLE

Hyödynnä Neuvo -palveluja ja Leader -toimintaryhmien kehittämisrahoitusta

Maatila tai maatilakäytännöllinen yritys voi hyödyntää Neuvo -palveluja, jos esimerkiksi on suunnitteilla matkailun tai suoramyyntin aloittaminen, raaka-aineiden jatkojalostaminen, uusien jakelu- ja myyntikanavien etsiminen, liiketoiminnan kannattavuuden parantaminen tai on tarve kehittää matkailu- ja ruokapalveluja sekä maatilan muuta yritystoimintaa.

Leader -toimintaryhmät (Veej'jakaja ja SavonLuotsi) myöntävät ns. pienhankkeisiin rahoitusta maaseutuyrityksille ja maatiloille – rahoituksella voidaan mm. toteuttaa pieniä kokeiluja tai ostaa asiantuntijapalveluja yrityksen kehitysohjelmaan liittyen.

Kysy lisää näistä palveluista ja rahoituksista Sannalta, Tarjalta tai Katjalta.

Ota yhteyttä!

Sanna Lento-Kemppi
Yritysasiantuntija, toiminnanjohtaja,
P. 050 476 6028
sanna.lento-kemppi@
maajakotitalousnaiset.fi

Tarja Pajari
yritysasiantuntija
(matkailu)
p. 0400 183 064
tarja.pajari@ maajakotita-
lousnaiset.fi

Katja Rissanen
ruoka- ja järjestöasiantun-
tija p. 041 730 3397
katja.rissanen@ maajako-
titalousnaiset.fi

KOTI JA MAASEUTU - SINUN LEHTESI

Koti ja maaseutu on maaseutuhenkiselle ihmiselle suunnattu aikakauslehti. Lehden lukija on kiinnostunut kodin, perheen ja ympäristön hoidosta, hyvästä ruuasta sekä maaseutuyrittämisestä. Lehti esittelee ajankohtaista ja asiantuntevaa tietoa terveydestä, ihmissuhteista ja ilmiöistä.

Jokaisessa numerossa on laadukkaat ruokaohjeet, runsaasti käsitöitä ja tietoa pihan ja puutarhan hoidosta. Koti ja maaseutu -lehteä julkaisee Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry. Lehti on kaikkien tilattavissa eikä se ole sidottu järjestön jäsenyyteen. Koti ja maaseutu -lehti on mukana lukuisissa järjestön tapahtumissa ja tilaisuuksissa ympäri Suomen.

Lukijatutkimus kertoo, että Koti ja maaseutu -lehden mainokset luetaan tarkasti ja niihin palataan useamman kerran. Jokaista lehteä lukee noin 20 000 ihmistä.

**Koti- ja maaseutu -lehti
kestotilaus 12 kk (7
lehteä, 8 nroa) kotimaa
59eur**

**Määräaikaistilaus
69 €/8 numeroa
Tutustumistilaus
39€ /4 numeroa
Irtonumeron hinta 9 €**

Tilaa heti tänään!

**P. 043 827 3405
toimitus@kotijamaaseutu.fi
[https://
kotijamaaseutu.fi/](https://kotijamaaseutu.fi/)**

Koti ja maaseutu -lehden seuraava numero ilmestyy **28.2.2025**. Lehdessä esitellään mm. Sulkavalla sijaitseva litlahden kosteikko, joka palkittiin vuoden 2023 luontotekona Etelä-Savossa.

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaisten piirikeskus
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
etela-savo.maajakotitalousnaiset.fi

Ota yhteyttä!

Asiakaspalvelu ja jäsenasiat Marjo Laitinen, p. 0400 261 094 marjo.h.laitinen@proagria.fi

Toiminnanjohtaja, yritysasiantuntija Sanna Lento-Kemppi p. 050 476 6028

sanna.lento-kemppi@maajakotitalousnaiset.fi

Ruoka- ja järjestöasiantuntija Katja Rissanen, p.041 730 3397 katja.rissanen@maajakotitalousnaiset.fi

Maisema- ja ympäristöasiantuntija Saara Ryhänen, p.040 4868 237

saara.ryhanen@maajakotitalousnaiset.fi

Ympäristöasiantuntija Eeva Lahtinen, p. 050 470 3884 eeva.lahtinen@proagria.fi

Yritysasiantuntija Tarja Pajari, p.0400 183 064 tarja.pajari@maajakotitalousnaiset.fi